

ဥပဒေပြုရေးဆိုင်ရာ လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲများအပေါ် လေ့လာခြင်း (ဘီလီဇီနိုင်ငံ)

သောင်ရင်းအားမာန်

နိဒါန်း

ဘီလီဇီနိုင်ငံ (Belize) သည် ဗြိတိသျှ ဟွန်ဒူးရပ်စ် (British Honduras) ဖြစ်ခဲ့ပြီး ယခုအခါ စည်းမျဉ်းခံဘုရင်စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်သော လွတ်လပ်သည့် ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံဖြစ်ပါသည်။ ဗဟိုအမေရိက၏ မြောက်ဘက် အစွန်ဆုံးတွင်တည်ရှိပြီး လူမျိုးစုံ၊ ယဉ်ကျေးမှုပေါင်းစုံနှင့် ဘာသာစကားပေါင်းစုံရှိပါသည်။ တရားဝင် ရုံးသုံးဘာသာစကားမှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာစကားဖြစ်ပြီး စပိန်ဘာသာစကားနှင့် ဘလီဇ်ဘာသာစကားတို့ကိုလည်း ပြောဆိုကြသည်။ ဘယ်လ်မိုပန် (Belmopan city) မြို့မှာ ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏မြို့တော်ဖြစ်ပြီး ဘလီဇ် (Belize city) မြို့မှာ အကြီးဆုံးမြို့ဖြစ်ပါသည်။

ဘီလီဇီနိုင်ငံသည် အင်္ဂလိပ်လက်အောက်ခံနိုင်ငံအဖြစ်မှ ၁၉၆၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလတွင် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်ကို ကျင့်သုံးခွင့်ရသည့်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ၁၉၈၁ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ ၂၁ ရက်တွင် လွတ်လပ်ရေးရရှိခဲ့သည်။

ဘီလီဇီနိုင်ငံသည် ဗဟိုအမေရိကအတွင်းရှိ အရှေ့ဘက်ကျသော ကမ်းရိုးတန်းပေါ်တွင်တည်ရှိပြီး နိုင်ငံ၏မြောက်ဘက်၌ မက္ကဆီကိုနိုင်ငံ၊ တောင်ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်တွင် ဂွာတီမာလာနိုင်ငံ၊ အရှေ့ဘက်တွင် ကာရစ်ဘီယံပင်လယ်ပြင်နှင့် ထိစပ်လျက်ရှိပါသည်။ ဧရိယာအားဖြင့် ၈၈၆၇ စတုရန်းမိုင် (၂၂၉၆၆ စတုရန်းကီလိုမီတာ) ကျယ်ဝန်းပြီး နိုင်ငံပိုင်မြေဧရိယာအများဆုံး ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများစာရင်းတွင် အဆင့် ၁၄၄ အဖြစ်ရပ်တည်လျက်ရှိပါသည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်က ဒေသတွင်းကောက်ယူခဲ့သည့် စစ်တမ်းများအရ ခန့်မှန်းလူဦးရေ ၄၁၉၁၉၉ ဦးရှိပြီး နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၅၂ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မက်စတီဇို၊ ၂၅ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ခရီအို၊ ၁၁ ဒသမ ၃ ရာခိုင်နှုန်းမှာ မာယာ၊ ၆ ဒသမ ၁ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဂါရီဖူနာ၊ ၄ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဥရောပတိုက်သားများ၊ ၃ ဒသမ ၉ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အင်ဒီးယန်း၊ ၁ ဒသမ ၀ ရာခိုင်နှုန်းမှာ တရုတ်စသည့် လူမျိုးစုများ နေထိုင်လျက်ရှိပြီး ကျန် ၁ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ အခြား (မသိရှိ) လူမျိုးစုများဖြစ်ပါသည်။ ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ ယုံကြည်ကိုးကွယ်မှုအနေဖြင့် နိုင်ငံလူဦးရေ၏ ၆၃ ဒသမ ၈ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ခရစ်ယာန်ဘာသာ၊ ၂၅ ဒသမ ၅ ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဘာသာမဲ့များဖြစ်ပြီး ကျန် ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်မှာ အခြားသောဘာသာဝင်များဖြစ်ပါသည်။

အစိုးရဖွဲ့စည်းမှု

ဘီလီဇီနိုင်ငံသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စနစ်နှင့် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ပါသည်။ ဥရောပတိုက်ရှိနိုင်ငံများ (အထူးသဖြင့် အင်္ဂလန်နိုင်ငံ) ၏ Westminster ပါလီမန်စနစ်များအပေါ် အခြေခံထားသည့် ဒီမိုကရေစီပုံစံမျိုးဖြစ်ပါသည်။ တတိယမြောက် ချားလ် (King Charles III) သည် နိုင်ငံ၏အကြီးအကဲဖြစ်ပြီး ဘုရင်ခံဖြစ်သူ Froyla Tzalam က ကိုယ်စားပြုအုပ်ချုပ်သည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့သည် နိုင်ငံ၏အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များကို အဓိကဆောင်ရွက်ပြီး ပါလီမန်အတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားပြုခေါင်းဆောင်များသည် အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးများဖြစ်ကြပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လွှတ်တော် (ဆီးနိတ်) မှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘီလီဇီနိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုတွင် အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေး၊ တရားစီရင်ရေးနှင့် ဒေသဆိုင်ရာအခွင့်အာဏာရ စီမံခန့်ခွဲမှု ဟူ၍ ကဏ္ဍကြီးလေးခု ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။

လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းမှု

ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ လွှတ်တော်ကို အထက်လွှတ်တော် (Upper House) နှင့် အောက်လွှတ်တော် (Lower House) ဟူ၍ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်လုံး၏ သက်တမ်းမှာ ငါးနှစ်ဖြစ်ပါသည်။

(က) အထက်လွှတ်တော် (Upper House)

အထက်လွှတ်တော်ကို ဘုရင်ခံချုပ်၏အမိန့်အရ ခန့်အပ်ဖွဲ့စည်းထားပြီး အဖွဲ့ဝင် ၁၃ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားပါသည်။ လွှတ်တော်၏ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အဖွဲ့ဝင်များထဲမှ သင့်လျော်သူကို ရွေးကောက်တင်မြှောက်၍သော်လည်းကောင်း၊ လွှတ်တော်၏ပြင်ပမှ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးကိုလည်းကောင်း ခန့်အပ်သည်။

(ခ) အောက်လွှတ်တော် (Lower House)

အောက်လွှတ်တော်ကို လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၃၁ နေရာဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်ကို ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ ခရိုင်မြောက်ခုအတွင်းမှ နိုင်ငံသူအကုန်ပူးစနစ် (First Past The Post

- FPTP System) ဖြင့် ပြည်သူများက မဲပေးရွေးကောက်တင်မြှောက်သည်။

ကျင်းပသည့်ရွေးကောက်ပွဲများ

ဘီလီဇီနိုင်ငံ၌ ကျင်းပလေ့ရှိသည့် ရွေးကောက်ပွဲများမှာ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ၊ စည်ပင်ရွေးကောက်ပွဲ၊ ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒယူပွဲတို့ဖြစ်ကြသည်။

ရွေးကောက်ပွဲစနစ်

အောက်လွှတ်တော် (Lower House) အတွက်သာ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပသည်။ မဲအများဆုံးရသူအနိုင်ယူစနစ် (FPTP - First Past The Post System) ကို ရွေးကောက်ပွဲများစတင်ကျင်းပခဲ့စဉ်ကပင် ယနေ့အထိကျင့်သုံးခဲ့ပြီး ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ၁၉၅၄ ခုနှစ်က ဗြိတိသျှ ဟွန်ဒူးရပ်စ်တို့၏ ဥပဒေပြုရေးလွှတ်တော်မှ ဖွဲ့စည်းပုံအတိုင်း ရွေးကောက်ခံကိုယ်စားလှယ်ကိုးဦးဖြင့် ဖန်တီးပုံဖော်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၁ ခုနှစ်တွင် ကိုယ်စားလှယ် ၁၈ ဦး၊ ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ကိုယ်စားလှယ်

ဝင်ထည့်သွင်းဖော်ပြထားပါသည်။ ဘီလီဇီရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးကော်မရှင် (Belize Elections and Boundaries Commission - EBC) ဟု ခေါ်ဆိုကြပြီး ဒေသဆိုင်ရာနှင့် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ရွေးကောက်ပွဲများအားလုံးကို ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်သည်။ ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ နယ်နိမိတ်ကွဲပြားမှုများကိုလည်း ချမှတ်ပေးသည့်အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ ကော်မရှင်သည် မဲဆန္ဒရှင်များ၏ အချက်အလက်များကို ထိန်းသိမ်းထားပြီး မဲဆန္ဒရှင်များ၏ အခြေအနေအား အချိန်အခါအလိုက် အသိပေးသည်။ တန်းတူညီမျှစွာ မဲခွဲဝေမှုစနစ်အား ထိန်းသိမ်းထားနိုင်ရန် မဲဆန္ဒနယ်ဆိုင်ရာ နယ်နိမိတ်များကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်သည့် အဆိုပြုသတ်မှတ်ချက်များကိုလည်း အခါအားလျော်စွာပြုလုပ်သည်။

ဗဟိုနှင့် အဖွဲ့ခွဲများဖွဲ့စည်းပုံ

ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးကော်မရှင်ကို ဥက္ကဋ္ဌတစ်ဦးနှင့် အဖွဲ့ဝင်လေးဦးတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသည်။ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦးကို အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်နှင့်

ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ တည်နေရာပြမြေပုံ။

*** ဝန်ကြီးချုပ်ဦးဆောင်သော အစိုးရအဖွဲ့သည် နိုင်ငံ၏အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်များကို အဓိကဆောင်ရွက်ပြီး ပါလီမန်အတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးပါတီများမှ ကိုယ်စားပြုခေါင်းဆောင်များသည် အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးများ ဖြစ်ကြပါသည်။ အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ လွှတ်တော် (ဆီးနိတ်) မှ ရွေးချယ်တင်မြှောက်ထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘီလီဇီနိုင်ငံအစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုတွင် အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဥပဒေပြုရေး၊ တရားစီရင်ရေးနှင့် ဒေသဆိုင်ရာ အခွင့်အာဏာရ စီမံခန့်ခွဲမှုဟူ၍ ကဏ္ဍကြီးလေးခု ပါဝင်လျက်ရှိပါသည်။**

၂၈ ဦး၊ ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ကိုယ်စားလှယ် ၂၉ ဦးမှသည် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲအရောက်တွင် ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက်ပေါင်း ၃၁ ဦးအဖြစ် ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေကို တစ်ကြိမ်ထက်တစ်ကြိမ် ပို၍ ကျယ်ပြန့်စွာ ကျင်းပခဲ့ခြင်းလည်းဖြစ်ပါသည်။ အမျိုးသားညီလာခံအတွင်းရှိ အဓိကကျသောပါတီကြီး၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူမှာ ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ ဝန်ကြီးချုပ်ရာထူးတာဝန်ကို ဆက်ခံသူဖြစ်လာသည်။

ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်ထူးခြားဖြစ်စဉ်များ

ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်ထူးခြားဖြစ်စဉ်များအနေဖြင့် ပြည်သူ့ညီညွတ်ရေးပါတီ (PUP) သည် ၂၀၀၃ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ပထမဆုံးအကြိမ် နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာရွေးကောက်ပွဲတွင် အောက်လွှတ်တော်အမတ် ၂၆ နေရာအထိ အပြတ်အသတ်စံချိန်တင်အနိုင်ရခဲ့ပြီး ပြိုင်ဘက်ဖြစ်သူ ညီညွတ်သော ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (UDP) သည် ၁၉၉၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အဆိုးရွားဆုံးရလဒ်အနေဖြင့် ငါးနေရာသာ အနိုင်ရခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သောနှစ်များအတွင်း ဖြစ်ပွားခဲ့သော ကိုရိုနာဗိုင်းရပ်စ်ကူးစက်ပြန့်ပွားသည့် ကပ်ရောဂါ (ကိုဗစ်-၁၉) နှင့် အပူပိုင်းမုန်တိုင်း (Eta) ၏ သက်ရောက်မှုများကြောင့် အခက်အခဲများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သော်လည်း ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲ၌ နိုင်ငံတစ်ဝန်း ဆန္ဒမဲလာရောက်ပေးသူ ၈၁ ရာခိုင်နှုန်း ကျော်ရှိခဲ့ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း ဆန္ဒမဲပေးသူရာခိုင်နှုန်း အမြင့်ဆုံးအထိဖြစ်ခဲ့သည်။

ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ဖွဲ့စည်းမှု

ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကို ၁၉၇၈ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၁၉၈၁ ခုနှစ်တွင် ချမှတ်ခဲ့သော ဘီလီဇီဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ တစ်စိတ်တစ်ပိုင်းလည်းဖြစ်ပြီး ပုဒ်မ ၈၈ တွင် တရား

ဆွေးနွေးပြီး ဘုရင်ခံချုပ်က ခန့်အပ်တာဝန်ပေးသည်။ အခြားအဖွဲ့ဝင်များကို အတိုက်အခံခေါင်းဆောင်၏ သဘောတူညီချက်ဖြင့် အလားတူခန့်အပ်သည်။ ဥက္ကဋ္ဌနှင့် အဖွဲ့ဝင်လေးဦးတို့၏ ရာထူး သက်တမ်းမှာ ငါးနှစ်ဖြစ်ပါသည်။

ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို ဗဟိုရုံးနှင့် ခရိုင်ရုံး၊ မြို့နယ်ရုံးများ ဖွဲ့စည်းဆောင်ရွက်သည်။ ခရိုင်အဆင့်ရုံးခွဲ မြောက်ရုံးရှိပြီး မြို့နယ်အဆင့်ရုံးခွဲများအနေဖြင့် ၁၁ ရုံး ဖွင့်လှစ်ထားရှိသည်။ အထက်ပါရုံးများတွင် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိများ၊ လက်ထောက်ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိများနှင့် စာရေးဝန်ထမ်းများ ခန့်အပ်ထားရှိသည်။

ရွေးကောက်ပွဲစီမံခန့်ခွဲမှု

ဘီလီဇီနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ (Electoral Management Bodies - EMB) တွင် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးကော်မရှင် (Election and Boundaries Commission - EBC) နှင့် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးဌာန (Election and Boundaries Department - EBD) ဟူ၍ နှစ်ခုရှိပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာစီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့ တစ်ခုစီသည် သီးခြားတရားဝင် အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သည်။

ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးဌာနကို ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၈၈ ၏ ဖွဲ့စည်းပုံဥပဒေကို ပြင်ဆင်မှုအပြီးတွင် ပြည်သူ့ကိုယ်စားပြုမှုအက်ဥပဒေ (၁၉၈၈ ခုနှစ်၏ ပြဋ္ဌာန်းချက်အပိုဒ် ၂၆) ကို ပြင်ဆင်ချက်ပြုလုပ်ကာ တည်ထောင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဝန်ထမ်းရေးရာကိစ္စရပ်များအားလုံးကို ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်ကော်မရှင်မှ ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှု ကော်မရှင်သို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့သည်။

စာမျက်နှာ ၁၆ မှ

၂၀၀၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၂၃ ရက် ရက်စွဲပါ အက်ဥပဒေအမှတ် (၂) အရ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ချက်ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲ အရာရှိချုပ်အား ပြည်သူ့ဝန်ဆောင်မှုကော်မရှင်ထံသို့ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ သည်။ ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိချုပ်နှင့် ဝန်ထမ်းများသည် နေ့စဉ်စီမံ ခန့်ခွဲရေးနှင့် ရွေးကောက်ပွဲလုပ်ငန်းစဉ် အဆင့်အားလုံးအတွက် တာဝန်ယူကြရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိချုပ်သည် ပြည်သူ့ ဝန်ဆောင်မှုဆိုင်ရာဌာန၊ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်ကော်မရှင်သို့ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီ အစီရင်ခံတင်ပြရသည်။

ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးဌာနသည် ဗဟိုရုံး တစ်ရုံး၊ ရုံးခွဲပေါင်း ၁၅ ခု ဖွင့်လှစ်ကာ တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ ဗဟိုရုံးသည် အုပ်ချုပ်မှုစင်တာအဖြစ် လည်းကောင်း၊ မှတ်တမ်းနှင့်အချက်အလက်အားလုံးကို ထိန်းသိမ်းရာ နေရာအဖြစ်လည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ စီမံခန့်ခွဲမှုများအနေဖြင့် မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းများ ပြုစုရန်ညွှန်ကြားခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ စာရင်းများပြုစုခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲမှတ်တမ်း များကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာများ လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခြင်းနှင့် မဲဆန္ဒရှင်အသိပညာပေးမှုများကိုလည်း ဆောင်ရွက်ကြသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများဆိုင်ရာ

ဘီလီဇီနိုင်ငံ၌ အဓိကအားဖြင့် ပါတီကြီးနှစ်ခုနှင့် ပါတီငယ် သုံးခု စုစုပေါင်း နိုင်ငံရေးပါတီ ငါးခုရှိပါသည်။ ပြည်သူ့ညီညွတ်ရေးပါတီ (People United Party - PUP) နှင့် ညီညွတ်သော ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (United Democratic Party - UDP) တို့မှာ ပါတီကြီးများဖြစ်ကြပြီး ဘီလီဇီပြည်သူ့ရှေ့ဆောင်ပါတီ (Belize People Front - BPF)၊ ဘီလီဇီကြီးပွားရေးပါတီ (Belize Progressive Party - BPP) နှင့် ပြည်သူ့အမြင်ပါတီ (Vision Inspired by the People - VIP) တို့မှာ ပါတီငယ်များဖြစ်ကြပါသည်။ အခြားကွယ်ပျောက်သွားသည့် ပါတီငယ် ၁၁ ခုလည်းရှိပြီး နေရာအချို့မှလွဲ၍ တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဆောင်ရွက်မှုနည်းပါးသော လက်ရှိပါတီငယ်နှစ်ခုလည်းရှိပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ကိုရိုဇယ်ရှေ့ဆောင်အင်အားစုပါတီ (Corozal United Front - CUF)၊ ဆန်ပက်ဒရို တိုးတက်မှုအင်အားစုပါတီ (San Pedro United Movement - SPUM) တို့ဖြစ်ကြသည်။

ပါတီစနစ်အား ဗဟိုလက်ဝဲ ပြည်သူ့ညီညွတ်ရေးပါတီနှင့် ဗဟို လက်ယာညီညွတ်သော ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီတို့ကသာ အဓိကလွှမ်းမိုး ထားသည်။ ပါတီငယ်များမှာ ယခင်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ပါဝင် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ဖူးပြီး သိသာထင်ရှားသော ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက် နေရာများကို မည်သည့်အခါကမျှ မရရှိခဲ့သော်လည်း ပါတီငယ်များ၏ စိန်ခေါ်ယှဉ်ပြိုင်မှုများသည်လည်း နှစ်အလျောက် ကြီးထွားမှုရှိခဲ့ သည်။

လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများဆိုင်ရာ

ဘီလီဇီနိုင်ငံသားဖြစ်သူ မည်သူမဆို အသက် ၂၁ နှစ်နှင့်အထက် ဖြစ်ပါက ပါလီမန်ရွေးကောက်ပွဲများတွင် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်သည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်လိုသူ မည်သူမဆို အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့်နေ့ သို့မဟုတ် မဲဆန္ဒရှင် အမည်စာရင်းလျှောက်ထားသည့်နေ့တွင် တရားဝင်အမည် စာရင်း တင်သွင်းလျှောက်ထားရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခု သို့မဟုတ် တစ်သီးပုဂ္ဂလအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ရမည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင်

ယှဉ်ပြိုင်ရန်လိုအပ်သည့် အထွေထွေစာရင်းအတွက် မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းတွင် ပါဝင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ် ခြောက်ဦးသည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းအတွက် သက်သေအဖြစ် အမည်စာရင်းတင်သွင်းလွှာကို လက်မှတ်ရေးထိုး ပေးရသည်။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း၏ အမည်စာရင်းတင်သွင်းလွှာတွင် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးပါက ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရန် အဆိုတင်သွင်းခြင်း အား အတည်ပြုသည်။ အမည်စာရင်းတင်သွင်းသည့်နေ့ ညနေ ၄ နာရီအချိန်ထိ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးတည်းသာ အမည်စာရင်း တင်သွင်းပါက ရွေးချယ်ခံရသူ ပုံစံ ၂၀ တွင် ထောက်ခံအတည်ပြုပြီး ရွေးချယ်ခံရကြောင်း ပြန်လည်အပ်နှံရေးအရာရှိက ကြေညာပြီး လျှောက်ထားသူအား ပုံစံ ၂၀ ထောက်ခံစာကို ပြန်လည်ပေးပို့ပါသည်။ ဘုရင်ခံချုပ်ထံပေးပို့ရန် ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိချုပ်က ဆောင်ရွက်သည်။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများအားလုံးသည် အစိုးရတာဝန်တို့ကို သတ်မှတ်ထားသော သက်ဆိုင်ရာစာပေါ်ငွေများ ပေးဆောင်ကြရသည်။ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ် လောင်း တစ်ဦးစီ၏ မဲဆွယ်စည်းရုံးမည့် အသုံးစရိတ်အား မဲဆန္ဒနယ် တွင် စာရင်းသွင်းထားသည့် မဲဆန္ဒရှင် အရေအတွက်ပေါ်မူတည်၍ ကျယ်ပြန့်စွာ ကန့်သတ်ထားရှိသည်။ ကန့်သတ်ချက်များကို ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်ကော်မရှင်က ဥပဒေအရ အဓိက ကြီးကြပ်ဆောင်ရွက်သည်။

မဲဆန္ဒရှင်များဆိုင်ရာ

အသက် ၁၈ နှစ်ပြည့်ပြီး ဘီလီဇီနိုင်ငံသားဖြစ်သူ၊ ဘီလီဇီနိုင်ငံ၌ ပုံမှန် ၁၂ လထက်မနည်း နေထိုင်ခဲ့ပြီး မည်သည့်နေ့သဟာယနိုင်ငံ များတွင်မဆို နေထိုင်သူ၊ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပရာနယ်မြေတွင် နှစ်လ ထက်မနည်း အမှန်တကယ်အခြေချနေထိုင်သည့် မည်သည့် နေ့သဟာယနိုင်ငံမှ ပုဂ္ဂိုလ်မဆို မဲဆန္ဒရှင်အဖြစ် မှတ်ပုံတင် စာရင်းသွင်းနိုင်ပြီး ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရှိသည်။ မဲဆန္ဒရှင်အမည်စာရင်း သွင်းရန် သက်ဆိုင်ရာဒေသရှိ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ် သတ်မှတ်ရေးဦးစီးဌာန၏ မှတ်ပုံတင်ရုံးသို့ သွားရောက်ပြီး မှတ်ပုံ တင်ခြင်း (လျှောက်ထားခြင်း) ကို ပုံမှန်ရုံးချိန်အတွင်းတွင် လျှောက်ထား နိုင်သည်။ အဆိုပါ မဲဆန္ဒရှင် အမည်စာရင်းသွင်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို ဘီလီဇီနိုင်ငံတစ်ဝန်းရှိ ရုံးခွဲ ၁၄ ခုတွင် ဆောင်ရွက်ပေးပြီး မဲဆန္ဒရှင် စာရင်းပြုစုခြင်းဆိုင်ရာ တာဝန်ကျအရာရှိများက ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲပါ သည်။ မဲဆန္ဒရှင်များသည် မဲဆန္ဒရှင်အမည်စာရင်းသွင်းရန် နိုင်ငံသား ဖြစ်ကြောင်းနှင့် မွေးသက္ကရာဇ် အထောက်အထားများအတွက် မွေးစာရင်းလက်မှတ်၊ နိုင်ငံကူးလက်မှတ်၊ မွေးစားခြင်းဆိုင်ရာ လက်မှတ်၊ အခြားလိုအပ်မည့် စာရွက်စာတမ်းအထောက်အထားများ နှင့်တကွ နိုင်ငံသားစိစစ်ရေးကတ်များကို တင်ပြရသည်။ ဆန္ဒမဲ အမှန်တကယ်ပေးလိုပြီး ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်းဆိုင်ရာ အရည် အချင်းပြည့်မီသူ မဲဆန္ဒရှင်များအနေဖြင့် သက်ဆိုင်ရာဒေသရှိ ရုံးခွဲ များသို့ ကိုယ်တိုင်သွားရောက်ပြီး လျှောက်ထားမှသာ မဲဆန္ဒရှင် စာရင်းတွင်ပါဝင်ပြီး ဆန္ဒမဲပေးခွင့်ရမည့် နည်းစနစ်မျိုး ကျင့်သုံးခြင်း ဖြစ်သည်။

ဆန္ဒမဲပေးခြင်း

ဆန္ဒမဲပေးရမည့်နေရာများအဖြစ် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုစီကို မဲရုံတစ်ရုံ အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး မဲရုံတစ်ရုံအတွင်းတွင် မဲရုံငယ်များဖြင့် ခွဲခြား သတ်မှတ်ထားသည်။ ဆန္ဒမဲပေးသည့်အခါ မဲဆန္ဒရှင်အမည် စာရင်းတွင်ပါဝင်ပြီးသူဖြစ်ပါက အမည်၊ မဲရုံအမှတ်နှင့် မဲပေးရမည့် မဲရုံလိပ်စာတို့ကို ရိုက်နှိပ်ထားသည့် မဲဆန္ဒရှင်ကတ်ပြားကို စာတိုက်မှ

တစ်ဆင့် လက်ခံရရှိမည်ဖြစ်သည်။ မဲဆန္ဒရှင်ကတ်ပြားများသည် သက်ဆိုင်ရာမဲဆန္ဒရှင်များ၏ အချက်အလက်များ ရေးသွင်းထားခြင်း ဖြစ်ပြီး ဆန္ဒမဲပေးသည့်အခါ မဲဆန္ဒရှင်ကတ်ပြားကို ယူဆောင်လာရ သည်။ မဲရုံအများစုကို ကျောင်းများ၊ ရပ်ရွာစင်တာများနှင့် ဘုရား ကျောင်းများကဲ့သို့ အများနှင့်သက်ဆိုင်သော အဆောက်အအုံများတွင် အသုံးပြုရန် သတ်မှတ်ထားသော်လည်း လိုအပ်ချက်ရှိပါက အခြား သော အဆောက်အအုံများကိုလည်း အသုံးပြုနိုင်သည်။ ဆန္ဒမဲပေးခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ကို ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့တွင် နံနက် ၇ နာရီမှ ညနေ ၆ နာရီအထိ ဆောင်ရွက်နိုင်သည်။ ဆန္ဒမဲပေးရာတွင် လျှို့ဝှက် ဆန္ဒမဲပေးသည့်စနစ်ကျင့်သုံးပြီး မဲရုံအတွင်းရှိ ဆန္ဒပြုရန် သတ်မှတ် ထားသောနေရာ၌သာ ဆန္ဒမဲပေးရသည်။ မဲရုံအတွင်း၌ မဲရုံတာဝန်ခံ သို့မဟုတ် ဥက္ကဋ္ဌ၊ မဲရုံအရာရှိနှင့် တာဝန်ရှိသူများ၊ တာဝန်ကျ ရအရာရှိများ၊ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၊ ၎င်းတို့၏ ရွေးကောက်ခံ ကိုယ်စားလှယ်များသည်လည်း ရွေးကောက်ပွဲအား တရားမျှတစွာ ကျင်းပနိုင်ရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာတာဝန်အသီးသီးကို ထမ်းဆောင် ကြသည်။ မဲရုံမဖွင့်မီအချိန်ကပင် ဥပဒေအရ ဆန္ဒမဲပေးနိုင်သည့် အချိန်အတွင်း မဲရုံတာဝန်ခံဥက္ကဋ္ဌနှင့် မဲစာရင်းရေးသွင်းသူ ဝန်ထမ်း နှစ်ဦးတို့သည် မဲရုံသို့ နံနက် ၆ နာရီ မတိုင်မီ လာရောက်ပြီး လိုအပ် သည့်များကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ကြရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ သတိပေးချက်များ၊ ကြေညာချက်များနှင့် ဆန္ဒမဲပေးနိုင်မည့် အစီ အစဉ်များကို စနစ်တကျဆောင်ရွက်ကြသည်။ နံနက် ၆ နာရီ ၄၅ မိနစ်တွင် မဲရုံတာဝန်ခံဥက္ကဋ္ဌသည် မဲပုံးများကို စစ်ဆေးရပြီး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများနှင့် အခြားတာဝန် ရှိသူများကို ပြသ၍ မည်သည့်မဲလက်မှတ်မှ မဲပုံးထဲတွင်မရှိကြောင်း သက်သေပြရသည်။ ထို့နောက် မဲပုံးများအား လုံခြုံရေးကြိုးများ သို့မဟုတ် သေတ္တာများဖြင့် လုံခြုံစွာပိတ်ကာ ဆန္ဒမဲပေးခြင်းကို ခွင့်ပြု သည်။ မဲလက်မှတ်များပေါ်တွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်သည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ အမည်များကို အကွာအဝေးလိုက် ဖော်ပြထားသည်။

ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်များ ရေတွက်ခြင်း၊ ကြေညာခြင်း

မဲပုံးအားလုံးကို မဲရေတွက်သည့် မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုစီ၏ အလယ် ဗဟိုနေရာတွင်ရှိသော မဲရေတွက်ရန် သတ်မှတ်ထားရာစင်တာသို့ လုံခြုံစွာသယ်ဆောင်သွားပြီးနောက် မဲပုံးတစ်ခုချင်းစီကို ရှင်းလင်းစွာ နေရာချထားပေးရသည်။ မဲလက်မှတ်များကိုရောနှောကာ ကူညီ ဆောင်ရွက်ပေးသူများက မဲပုံးကိုရေတွက်ကြသည်။ ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်သည့် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ၏ရှေ့တွင် ဆောင်ရွက် ပေးရသည်။ မဲပုံးနှစ်ပုံးအား တစ်ပြိုင်တည်းရေတွက်နိုင်သည်။ မဲရေ တွက်သည့်အဖွဲ့တွင် မဲရေတွက်သည့် အရာရှိလေးဦး ပါဝင်သည်။ တစ်ဦးသည် မဲလက်မှတ်များကို ရေတွက်ပြီးကြောင်း စာရင်းသွင်း မှတ်တမ်းတင်ရန်၊ တစ်ဦးသည် မဲဆန္ဒနယ်အလိုက် မဲပုံးကို အစုအဝေး ၂၅ ခုဖြင့် စုစည်းပြုစုရန်၊ အခြားအရာရှိနှစ်ဦးမှာ မဲစာရင်းစာရွက် ပေါ်တွင် မှတ်တမ်းတင်ရန် ရေတွက်ပေးခြင်းဖြစ်သည်။ မဲအားလုံး ကို ရေတွက်ပြီးသောအခါ ရလဒ်များကို သက်ဆိုင်ရာအရာရှိက တရားဝင်ကြေညာပေးသည်။ မဲပုံးများအားလုံးကို တစ်ခုမကျန် ရေတွက်ပေးရမည့်အချိန်နှင့် ရေတွက်မှုရလဒ်အပေါ် မူတည်၍ နောက်ဆုံးရလဒ်ကို ညသန်းခေါင်ယံမတိုင်မီ ထုတ်ပြန်ကြေညာနိုင် သည်။ ကိုယ်စားလှယ်လောင်းတစ်ဦးဦးက လိုအပ်ချက်အရ မဲရလဒ် များကို ပြန်လည်ရေတွက်ပေးရန်

စာမျက်နှာ ၁၈ သို့

Structure

Seats 31

31

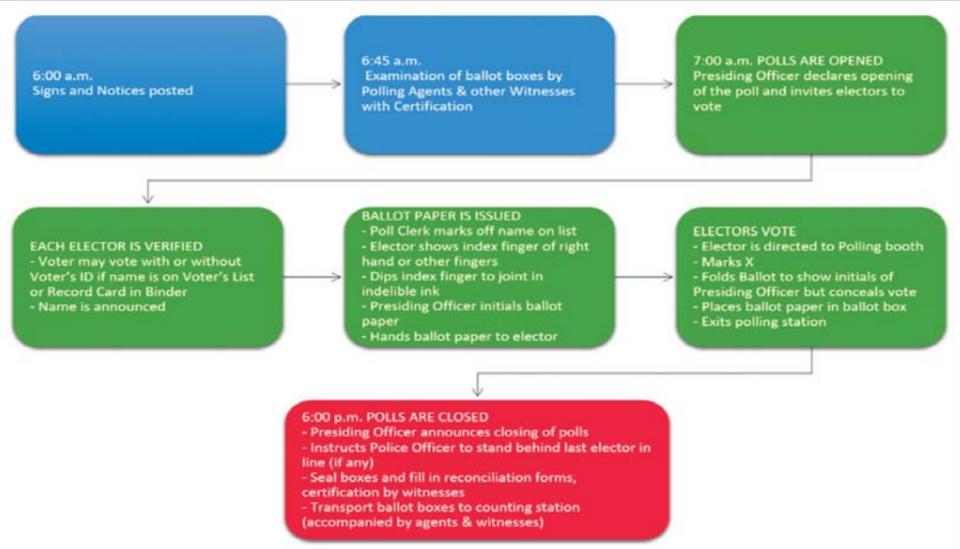
Political groups

- HM Government**
 - People's United Party (25)
- HM Most Loyal Opposition**
 - United Democratic Party (5)

Elections

Voting system First-past-the-post

Last election 11 November 2020

မဲရုံဖွင့်ချိန်မှ မဲရုံပိတ်ချိန်အထိ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုအဆင့်ဆင့် (အပေါ်ပုံ)နှင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီအသီးသီးအနိုင်ရရှိမှု (ဝဲပုံ)။

မင်းဘူးခရိုင်၌ လမ်းညွှန်းများ၊ လမ်းအမှတ်အသားများနှင့် အချက်ပြများစိုက်ထူထားရှိမှု တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရန်ဆောင်ရွက်

မင်းဘူး ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈
မကွေးတိုင်းဒေသကြီး မင်းဘူးခရိုင်အတွင်းရှိ မြို့နယ်များ၌ ပြည်သူများ အသုံးပြုသွားလာရာ လမ်းမများ၌ ယာဉ်လမ်းအန္တရာယ် ကင်းဝေးစေ ရေးနှင့် လမ်းညွှန်းများ၊ လမ်းအမှတ်အသားများနှင့် အချက်ပြများ စိုက်ထူထားရှိမှု တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရေးအတွက် မင်းဘူးခရိုင်လုပ်ငန်း ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးထွန်းထွန်းဝင်းနှင့် အဖွဲ့ဝင်များက ဖေဖော်ဝါရီ ၁၅ ရက်တွင် မင်းဘူး၊ ပွင့်ဖြူနှင့် စလင်း မြို့နယ်များသို့ သွားရောက်ကွင်းဆင်းပြီး စစ်ဆေးဆောင်ရွက်သည်။

မင်းဘူး-စကု-ပွင့်ဖြူ-စလင်း ကားလမ်းမတစ်လျှောက် ပြည်သူများ အသုံးပြုသွားလာရာတွင် ယာဉ်လမ်းအန္တရာယ် ကင်းဝေးစေရေးအတွက် ထုတ်ပြန်ထားသော နည်းဥပဒေအညွှန်းချက်များနှင့်အညီ လမ်းညွှန်း များ၊ လမ်းအမှတ်အသားများနှင့် အချက်ပြများကို မြို့နယ်အလိုက် တစ်ပြေးညီဖြစ်စေရေး မြေပြင်တွင် လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်

ဆောင်ရွက်ထားရှိမှု၊ ညွှန်ကြားချက်များနှင့်အညီ ပြည့်စုံမှန်ကန်မှုရှိ/ မရှိ အခြေအနေများကို ခရိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမှူးက ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီး လိုအပ်သောနေရာများတွင် ထပ်မံဖြည့်တင်းလုပ်ဆောင်သွားရန် မှာကြားသည်။

လမ်းညွှန်းအမှတ်အသားများဆောင်ရွက်ရာတွင် နယ်မြေဒေသအတွင်းရှိ အဝေးပြေးလမ်းများ၊ ပြည်ထောင်စုလမ်းမကြီးများ၊ မြို့တွင်း/မြို့ပြင် လမ်းများ၊ မြို့နယ်/ခရိုင်ချင်းဆက်လမ်းများတွင် ယာဉ်အန္တရာယ်ကင်းရှင်း စေရေး ပြဋ္ဌာန်းထားသည့် မော်တော်ယာဉ်စီမံခန့်ခွဲမှု နည်းဥပဒေများ ၂၀၂၂ ခုနှစ်၊ လမ်းညွှန်းများ၊ လမ်းအမှတ်အသားများနှင့် အချက်ပြညွှန်ကြား ချက်များ (၂၀၂၂ ခုနှစ်) ထုတ်ပြန်ချက်များနှင့်အညီ တိုင်းဒေသကြီးနှင့် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြို့နယ်များအားလုံးတွင် သတ်မှတ်စံနှုန်းအတိုင်း တစ်ပြေးညီ ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ကြောင်း မင်းဘူးခရိုင်လမ်းဦးစီးဌာနမှ သိရသည်။

မောင်မောင်(မင်းဘူး)

တာချီလိတ်မြို့၌ နွေရာသီ အခြေခံအားကစားသင်တန်းများ ဖွင့်လှစ်မည်

တာချီလိတ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈
ရမ်းပြည်နယ် (အရှေ့ပိုင်း) တာချီလိတ်မြို့၌ နွေရာသီအခြေခံ အားကစားသင်တန်းများကို မတ် ၃ ရက်မှ ၂၃ ရက်အထိ ဖွင့်လှစ်ပြီး အားကစားနည်း ခုနစ်မျိုး သင်ကြားပေးသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

အဆိုပါ နွေရာသီ အခြေခံအားကစားသင်တန်းတွင် ဘောလုံး၊

ပိုက်ကျော်ခြင်း၊ စားပွဲတင်တင်းနစ်၊ ကြက်တောင်၊ ကရာတေးဒို၊ စနူကာ၊ မြန်မာ့သိုင်း အားကစားနည်းများကို သင်ကြားပေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး အားကစားဝါသနာပါသည့် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများ နွေရာသီ ကျောင်းပိတ်ရက်တွင် လာရောက်သင်ကြားစေနိုင်ရန်နှင့် အားကစား ဝါသနာရှင် ပြည်သူများအနေဖြင့်လည်း အသက်အရွယ် အပိုင်းအခြား မရွေး၊ အမျိုးသား အမျိုးသမီးမရွေး လာရောက် စာရင်းသွင်းသင်ကြား နိုင်ကြောင်း မြို့နယ်အားကစားမှူး ဦးသန်းလှိုင်ထံမှ သိရသည်။

စာရင်းပေးသွင်းရာတွင် ကျောင်းသား ကျောင်းသူများအနေဖြင့် မိမိတို့တက်ရောက်နေသော အခြေခံပညာရေးကျောင်းများတွင် စာရင်း ပေးသွင်းနိုင်ပြီး အားကစားဝါသနာရှင် ပြည်သူများအနေဖြင့် မြို့နယ် အား/ကာရုံးသို့ ဆက်သွယ်စုံစမ်း စာရင်းပေးသွင်းနိုင်ကြောင်းနှင့် ဘောလုံး၊ ကရာတေးဒို၊ စားပွဲတင်တင်းနစ်၊ ပိုက်ကျော်ခြင်း သင်တန်းကို မြို့မအားကစားကွင်းတွင်လည်းကောင်း၊ စနူကာသင်တန်းကို စနူကာ အားကစားခန်းမတွင်လည်းကောင်း၊ ကြက်တောင်အားကစားရုံ၌ ကြက်တောင်ရိုက်နည်းသင်တန်းနှင့် ခရိုင်အားကစားရုံ၌ မြန်မာ့ သိုင်းကစားနည်းသင်တန်းများကိုလည်းကောင်း ဖွင့်လှစ်ပို့ချသင်ကြား ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။

ကျော်ဇေယျာလင်း (ပြန်/ဆက်)

YRTC စီမံမှုအောက်ရှိ YBS ယာဉ်များအားလုံး အများပိုင်ဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်သွားမည်

ရန်ကုန် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈
ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ပုဂ္ဂလိက သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကြီးကြပ်မှု ကော်မတီ(YRTC)၏ စီမံမှုအောက်ရှိ YBS ယာဉ်များအားလုံး မေလ ကုန်တွင် အများပိုင်ဖြစ်ရန် ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

YRTC တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ဦးလျန်ကျင့်မန်က “တစ်ဦးချင်းပိုင် ယာဉ်တွေက စည်းကမ်းမဲ့တဲ့နေရာမှာ အများဆုံးဖြစ်တာ တွေ့ရှိရပါတယ်။ ယာဉ်စီးခတွေကအစ၊ ကျော်တက်တဲ့ကိစ္စတွေ၊ ပြိုင်မောင်း၊ လူမောင်းတွေ ဒီဟာတွေက အဓိကစည်းကမ်းမဲ့တာဖြစ်တဲ့အတွက် ကြောင့် တစ်ဦးချင်းပိုင်ယာဉ်တွေအားလုံး မေ ၃၁ ရက်မှာ အများကုမ္ပဏီ ပိုင်ယာဉ်တွေဖြစ်ဖို့ ဆောင်ရွက်တာဖြစ်ပါတယ်”ဟု ပြောသည်။

ယခင်က ကျော်တက်သည့် YBS မော်တော်ယာဉ်များစွာရှိသော်လည်း ၂၀၂၃ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်မှစတင်ကာ ကျော်တက်သည့် YBS ယာဉ်များကို အရေးယူမည်ဟု ကြေညာထားရာ သိသာစွာ လျော့နည်း သွားခဲ့ကြောင်း၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁ ရက်မှ ၃၁ ရက်အထိ စည်းကမ်း မလိုက်နာ သည့် YBS ယာဉ် ၃၁ စီး ရှိကြောင်းနှင့် အဆိုပါယာဉ်များကို ခေါ်ယူ ဒဏ်ရိုက်မည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

လင်းလင်း

မြန်မာ - ရုရှား သံတမန် ဆက်ဆံရေး (၇၅)နှစ်မြောက် အထိမ်းအမှတ် မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ ပြသ

ဇေယျာလင်း ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈
ဖေဖော်ဝါရီ ၁၈ ရက်တွင် ကျရောက်သည့် (၇၅)နှစ်မြောက် မြန်မာ-ရုရှား သံတမန် ဆက်ဆံရေးထူထောင်မှုအထိမ်းအမှတ် နှစ်နိုင်ငံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံ များနှင့် နှစ်နိုင်ငံအကြီးအကဲများ တွေ့ဆုံမှုမှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများကို ပြည်ထောင်စုနယ်မြေ နေပြည်တော်၊ ဇေယျာလင်းမြို့နယ် ပြန်ကြားရေးနှင့် ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဦးစီးဌာနရုံး မြေစိုက်နံရံကပ်ပြဘုတ်၌ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၇ ရက်မှစ၍ ပြသလျက်ရှိသည်။

အဆိုပါ နံရံကပ်ပြဘုတ်၌ နှစ်နိုင်ငံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ၊

နှစ်နိုင်ငံအကြီးအကဲများ တွေ့ဆုံမှုမှတ်တမ်းဓာတ်ပုံများ၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၏မူဝါဒများ၊ နိုင်ငံတော်အကြီးအကဲများ၏ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်ချက်များ၊ မူးယစ်ဆေးဝါးအန္တရာယ် အကြောင်း၊ ထူးခြားဖြစ်စဉ်သတင်းများ၊ အလုပ်အကိုင် အခွင့်အလမ်းများနှင့် အသိ ပညာပေးအကြောင်းအရာများကို ပြည်သူများသိရှိစေရေး ပြသဆောင်ရွက်လျက်ရှိရာ ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် ဒေသခံပြည်သူများ လာရောက်လေ့လာလျက်ရှိသည်။

နီလာ (ပြန်/ဆက်)

စာမျက်နှာ ၁၇ မှ
တောင်းဆိုနိုင်ပါသည်။ ပြန်လည်ရေတွက်ပေးရသည့်အရာရှိသည် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများထံ လိုအပ်မည့်အကြံများကို ပေးမည် ဖြစ်ပြီး ရေတွက်သည့်ရလဒ်ကိန်းဂဏန်းများအပေါ် သက်ရောက် စေသည့် ဆောင်ရွက်မှုများကိုပြုလုပ်ပေးရသည်။ ကိုယ်စားလှယ် လောင်းများနှင့် မဲရေတွက်သည့် တာဝန်ရှိသူများ နှစ်ဖက်စလုံးက ရလဒ်အား ကျေနပ်အားရသည်အထိ ပြန်လည်ရေတွက်ခြင်းကို ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နိုင်သည်။

ကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲများ
ဘီလီမီနိုင်ငံ၏ ပထမဦးဆုံးပါတီစုံရွေးကောက်ပွဲမှာ ၁၉၅၄ ခုနှစ် တွင် ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး ၁၉၅၇၊ ၁၉၆၁၊ ၁၉၆၅၊ ၁၉၆၉၊ ၁၉၇၄၊ ၁၉၇၉ ခုနှစ်များတွင်လည်း ဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲများအား ထူးခြားချက်အနေဖြင့် သုံးနှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်စီ ကျင်းပခဲ့သည်။ ၁၉၇၉ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲနောက်ပိုင်းမှစ၍ ငါးနှစ်လျှင် တစ်ကြိမ်စီ ကျင်းပ သည့်စနစ်အဖြစ် ပြောင်းလဲကျင့်သုံးခဲ့ကြကာ ၁၉၈၄၊ ၁၉၈၉၊ ၁၉၉၃၊ ၁၉၉၈၊ ၂၀၀၃၊ ၂၀၀၈၊ ၂၀၁၂ နှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ်များတွင်လည်း ပါတီစုံ ရွေးကောက်ပွဲများကို ထပ်မံကျင်းပခဲ့သဖြင့် ဘီလီမီနိုင်ငံ၏သမိုင်းတွင် ၁၉၅၄ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်အထိ ရွေးကောက်ပွဲ ၁၆ ကြိမ် ကျင်းပခဲ့ သည်။ လာမည့်ပါတီစုံအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကိုလည်း ၂၀၂၆ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီ ၁၃ ရက်ထက်နောက်မကျဘဲ ကျင်းပသွားမည်ဖြစ် သည်။

နောက်ဆုံးကျင်းပခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲ
ဘီလီမီနိုင်ငံ၏ အနီးစပ်ဆုံးကျင်းပပြီးစီးခဲ့သည့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ

အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာ ၁၁ ရက်က ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ပြီး အဆိုပါရွေးကောက်ပွဲသည် ၁၉၅၄ ခုနှစ်တွင် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာရွေးကောက်ပွဲများ လွတ်လပ်စွာဆန္ဒမဲပေးနိုင် ခွင့် မူဝါဒကို ကျင့်သုံးခဲ့သည့် ၁၆ ကြိမ်မြောက် ရွေးကောက်ပွဲကြီး ဖြစ်ခဲ့ကာ ၁၉၈၁ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း အင်္ဂလိပ်တို့ လက်အောက်မှ လွတ်လပ်ရေးရခဲ့ပြီးနောက် ကျင်းပခဲ့သည့် ရှစ်ကြိမ်မြောက် ရွေးကောက်ပွဲလည်းဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်လောင်းများ၏ အမည်စာရင်းများကို ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အောက်တိုဘာ ၂၁ ရက်ကတည်းက ကြေညာကာ ကြိုတင်ပြင်ဆင် ခဲ့ကြခြင်းလည်းဖြစ်ပါသည်။

အဆိုပါရွေးကောက်ပွဲကြီးတွင် အောက်လွှတ်တော်ရှိ ကိုယ်စားလှယ်နေရာပေါင်း ၃၁ နေရာအနက် ပြည်သူ့ညီညွတ်ရေးပါတီ (People United Party - PUP) က ၂၆ နေရာအထိ စံချိန်တင်အနိုင်ရခဲ့ကာ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှ ဆန္ဒမဲပေးသူ ၅၉ ဒသမ ၆ ရာခိုင်နှုန်းအထိ ထောက်ခံအားပေးမှုရရှိခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ အတိုက်အခံလည်းဖြစ်ပြီး ပြိုင်ဘက်လည်းဖြစ်သူ ညီညွတ်သော ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီ (United Democratic Party - UDP) မှာ နိုင်ငံတစ်ဝန်းလုံးမှ ဆန္ဒမဲပေးသူ ၃၈ ဒသမ ၈၄ ရာခိုင်နှုန်း၏ ထောက်ခံမှုဖြင့် အောက်လွှတ်တော်အမတ်နေရာ ငါးနေရာရရှိခဲ့သည်။

နိဂုံး
ဘီလီမီနိုင်ငံ၏ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေး ကော်မရှင် (Election and Boundries Commission - EBC) သည် မဲဆန္ဒရှင်စာရင်းများပြုစုခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အချက်အလက်

များပြုစုခြင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲမှတ်တမ်းများကို အဆင့်မြှင့်တင်ခြင်းနှင့် ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခြင်းတို့ကို အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် ရွေးကောက်ပွဲနှင့်နယ်နိမိတ် (မဲဆန္ဒနယ်များ) သတ်မှတ်ရေးဌာန (Election and Boundaries Department - EBD) အား ၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး မဲဆန္ဒရှင်များဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ စနစ်တကျလွှဲပြောင်းနိုင်ရေး၊ ကျွမ်းကျင်သောရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ ဝန်ဆောင်မှုများကို လုပ်ကိုင်နိုင်ရေး၊ ရွေးကောက်ပွဲစနစ်အပေါ် ပြည်သူလူထုမှ ယုံကြည်မှုခိုင်မာစေရေးနှင့် မဲဆန္ဒရှင်များအား အသိ ပညာပေးကာ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ပါဝင်လာမှုအဆင့်များကို မြှင့်တင်ရေးတို့အတွက် ဦးစီးဌာန၏ လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို အနီးကပ်ကြီးကြပ်စီမံကွပ်ကဲကာ ဘီလီမီနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေနှင့်အညီ ပွင့်လင်းပြီးတရားမျှတ၍ လွတ်လပ်သောရွေးကောက် ပွဲများ ကျင်းပပေးနိုင်ရန် အဓိကထားဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တရားမျှတမှုနှင့် ဘက်လိုက်မှုကင်းသော ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းများကို ထိန်းသိမ်းမြှင့်တင်ပေးခြင်း နှင့် တိကျမှန်ကန်ပြီး စနစ်တကျဖြစ်စေရန်အတွက် နိုင်ငံရေးပါတီ များကို ဥပဒေနှင့်အညီ ကြီးကြပ်ခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံ၏ဒီမိုကရေစီစနစ် အား တိုးတက်မြှင့်တင်ပေးရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည့် ထင်ရှားသောအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သည့်အပြင် ကျင့်သုံးလျက်ရှိသည့် ဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် နည်းစနစ်များမှာ လေ့လာ မှတ်သားဖွယ်ရာများစွာရှိနေပါကြောင်း မှတ်တမ်းတစ်ခုအဖြစ် ရေးသားတင်ပြအပ်ပါသည်။ ။